

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Henōtikon siue Pacificatorivm Dissecti Belgii

Afhakker, Aegidius

Vrsellis, 1618

Capvt III. An sacræ Scripturæ litera sit conueniens pacis ineundæ
remedium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64709)

Vlla editionum variatione cōstāter legitur:
 λογίζομεθα ἔν πῖσει δικαιοδοῦσαι ἀνδρωπον χῶρις
 ἔργων νόμος, id est: *Arbitramur igitur fide iusti-*
ficari hominem absque operibus legis. ipse ausu
 sacrilego non dubitauerit interpretari, adie-
 cta voce: *Sola.* vt etiamnum videre est in Ger-
 manicis eius Biblijs, Anno millesimo quin-
 gentesimo quinquagesimo i. V Vittenbergæ
 apud Hans Euffs editis. Nec hoc solum, sed
 & egregia ratione hoc suum facinus ipse de-
 fenderit TO. 4. fol. 141. hoc modo spiritum su-
 um eructans: *Si papista vester multum facessat*
negotij ob vocē (sola) dicite illi mox hoc modo: Do-
ctor Martinus Lutherus ita vult, ac dicit papista,
& asinum eandem esse rem: Sic volo, sic iubeo, sit
pro ratione voluntas. Non enim papistarum volu-
mus esse discipuli, sed magistri & iudices: Oro vos;
huiusmodi asinis nihil dicatis amplius nisi: Luthe-
rus ita vult; dicitque se esse Doctorem super omnes
Doctores: An ab hoc Doctore, ab hac doctrina
meliolem quis reformationem speret quam
sit ea quam fatentur ministri prædicti?

re. rāp
 In edit.
 Ihenens
 apud Do-
 narum
 Richtz-
 hayn an-
 no 1561.

CAPVT III.

An sacra Scriptura litera sit conueniens pacis in-
 eunda remedium.

TERTIO loco examinandum occurit
 Adolphi Venatoris de religionis resar-
 cienda tenendaque concordia consiliū,
 mira

mirabile illud quidem, sed tamen ipsis reformationis à Luthero, Caluino eorumque socijs institutæ fundamentis vnice innixum, videlicet, omnium litigantium communi consensu vnum certum esse deligendum iudiciumque talem, decuius, vel sapientia, vel veritate, vel sententiarum verborumque claritate ambigere nemo possit; hunc ad eundem, quidquid ipse de controuersijs propositis iudicauerit, hoc ab omnibus, paribus votis, suscipiendum; quod dixerit, omnibus pariter dicendum, quod tacuerit, omnibus tacendum esse, nihil ad verba eius addendum, nihil detrahendum. Hunc autem à reformatis omnibus iam à reformationis exordio agniti esse, nullum alium nisi solas sacras literas diuinitus inspiratas. Has & verbo & phrasi ita vult solas recipi, vt vbi earum dubius sensus esse potest, sola teneantur verba, nihil ijs addatur, per quod ad vnum magis sensum quam alterum significandum determinentur; tale enim quid adijcere, esse ad verbum Dei aliquid addere, quod sub maledictione prohibitum est. Hoc, inquit, si omnes quotquot in orbe sunt diuersa religionis sectatores obseruarent, omnia prorsus hæresis omneque schisma sublatum esset. Aliam verò pro vnitatis Ecclesiæ conseruanda viam fatetur se nullam scire. Quinimò recipit se probaturum, aliam viam nullam esse, qua schismata componi possint; nisi vt quilibet

que
trou
sim
inter
su ab
spu
ab ec
oret
hoc v
ctor
pini c
aperi
quoc
ris, q
ratiæ
hom
fang
viris
dent
confi
mere
patri
re)sa
reper
potui
ceo. i
Quid
ribus
Dei c
in vol
que

que interrogatus de qualibet quæstione controuersa respondeat verbis Scripturæ ipsissimis, nec quidquam amplius, in charitate se interim exerceat, & quemlibet in suo sensu abundare sinat, de sensuum diuersitate disputantes tanquã hæreseon authores arguat, ab eorum distinctionibus liberari Ecclesiam oret, &c. Videatur pag. 64. 65. 67. 68. & passim hoc vnice vrget. Quomodo hæc tibi amice Lector doctrina sapit: Si dicas per eã omnibus opinionũ, & hæresum monstris Ecclesiæ ostiũ aperiri; impietatis & blasphemix te arguit quod minus honorificè de Dei verbo loquaris, quodq; Apostolos infidelitatis, aut ignorantix infimules. Ego certè stupeo, dum in hoc homine tam manifeste perspicio quid caro & sanguis excogitare non timeat, idq; in scripto viris non stupidis, aut ridèdis, sed multa prudentia & autoritate Reipub. moderatoribus confidenter oblato. Interim aliquam fortassis meretur veniã, vt qui (dum tumultuosis hisce patriæ simulatibus studet remedium quære) saluo reformationis suæ fundamèto aliud reperire, vt fatetur, nullũ potuit. Et verè non potuit. De impietate doctrine istius modo taceo. ineptias, & impossibilitatẽ sic demõstro: Quid si quis infirmus peccatis simul & doloribus grauatus consiliũ, ac solamen in verbo Dei quærens, legat Iacob. 5. *Infirmatur quis in vobis inducat presbyteros Ecclesie, & orent*

Q 2

super

super eum ungentes eum oleo in nomine Domini
 & oratio fidei saluabit infirmum, & alleuiabit eum
 Dominus, & si in peccatis est, remittentur ei. Si
 inquã, huiusmodi homo pro corporis similitudine
 & animæ salute anxius, vocatis ad se presbyteris
 dicat, peto vt pro me oretis Dominum & un-
 gatis oleo in nomine Domini. Quid hic Venator
 cum suis, quid respondebit? Quæretne, quomodo
 sensu petat infirmus oleo inungi? Responde-
 bit ille: eodem quo S. Iacobus hac intellexit. Ven-
 gebitne Venator infirmum, vt mentem suam alle-
 ter explicet? respondebit; quoniam peius dicere
 nolo, & melius ipso Apostolo dicere non possum, ego
 iterum peto & obtestor te, vt me ungas oleo; vt
 coram Deo te accusabo, quod remedium salutis ab
 Apostolo sic descriptum mihi negaueris. Quid Ven-
 ator, quæ venabitur exitum? Dicetne se iam
 unxisse miserum oleo, quando super ipso orati-
 uit, vel quando CONSOLATIONEM INFIRMORVM
 ei prælegit? Respondebit ille: un-
 ne verba tua sunt oleum? si annuat Venator ve-
 ba illa esse oleum spirituale non corporale. Re-
 cabit ægrotus; A Theologorum DISTINGUITUR
 libera nos Domine. Eodem modo, infidelis
 Christum cõuersus baptismum petere poterit
 Venator aquam materialẽ præparet, arguet
 catechumenum, quod de suo aliquid verbale
 addat. Christus enim (inquit) promisit datum
 se flumina aqua viua, qua de ventre fidelium fluunt
 Ioan. 7. 38. & Ioan. 4. 10. Similiter alius cupit

baptizari in spiritu & igne iuxta Luc. c. 3. 16.
 Item alius ad cœnam dominicã cupiēs acce-
 dere si audiat Christũ de eo quod porrigebat
 Apost. dixisse: *hoc est corpus meũ*, dubitanq; an
 sit corpus Christi mortuũ, vel viuũ, remini-
 scatur istius ex Apost. Rõ. 6. 9. *Christus resurgēs
 ex mortuis, iam nõ moritur amplius.* item istius
 quod dixit ad Christũ Thomas, Ioan. 20. *Do-
 minus meus, & Deus meus:* denique istius Matt.
 4. *Dominum Deum tuum adorabis*, si inquam
 talis homo ante Venatorem porrigentem in
 sua cœna, quod solet populo porrigere, in ge-
 nua procidat, vt fecerunt ante Christũ magi,
 dicatq; cum Centurione: *Domine nõ sum dig-
 nus, vt intres sub tectũ meũ:* quid aget Venator?
 Nunquid idololatriam prohibebit? Interim
 alter distinctionem non admittens persistat
 in proposito, arguatq; ex Scriptura benè se fe-
 cisse, impium esse Venatorem, qui Deũ ado-
 rari prohibeat. Similiter cõscientia quis pec-
 catorũ stimulatus, & ex verbo Dei remediũ
 querens legat quod Christus Apostolis dixit:
quorum remisistis peccata, remittuntur eis, &
 adhuc dubius, num malefacta sua speciatim
 confiteri debeat: legat illud *Actuum 19. v. 18*
*multiq; credentium veniebant CONFITEN-
 TES & annunciantes ACTVS SVOS.* Dein
 veniat huiusmodi homo ad Venatorem tan-
 quam Apostolorum successorẽ, cõfiteri pec-
 cata sua cupiens, & absolui ab illo postulans;

Scripturę verbis inhæreat, petat conferri sibi quod verba significant; Quid Venator depressus inter angustias inceptabit? Si ad Scripturam & ipse confugiat citans illud, Marc. 2. ver. 7. *quis potest demittere peccata nisi solus Deus.* Monere eum alter poterit, vt nihil verbis istis demat, sed quę ibidē immediate præcedūt adijciat; scilicet: *Hic (Christus) blasphematur:* & sic num ipse Christi an Scribarum & Phariseorum discipulus sit perspicuum fiet, & alter si à peccatis iuxta Christi Domini institutionem absolui cupiat, veros Christi discipulos, qui potestatem peccata remittendi acceperunt, querat, necessarium erit. Hoc cunctis ergo remedium, quo totus mundus ab omni schismate & hæresi liberari, & ad pacem vniuersalem reuocari debeat?

Argumenta Venatoris à Scripturę perfectione & debita ei reuerentia desumpta, hæreticorum propria, id est, specie pietatis deceptoris sunt: Verum quidem enim est Spiritum sanctum per Prophetas & Apostolos optimo & perfectissimo modo locutum fuisse, non tamen verum est verborum claritatem semper esse optimum & perfectissimum loquendi modum. Patet id in Christo Domino qui multa locutus est Iudæis in parabolis, quas audiētes nō intelligebāt: imò nec discipuli eius intelligebāt, nisi cū priuatim ipse explicabat omnia & singula. Et quis nō videt claritatem

Mat. 13.
66.

clarius explicari potuisse cap. 12. Ecclesiastæ, multos quoque psalmos, aliaque passim loca in omnibus Scripturæ sacræ libris? Visum tamen non est Spiritui S. clariùs illa scribi; Nō ex inuidia aut ignorātia, vt crasse infert Venator; sed summa ex prudentia, vt videlicet haberet superbus homo, vbi captiuare intellectum cogeretur, vt ab eis, quibus id muneris à Deo demandatur, hominibus humiliter se instrui pateretur. Patet hoc in Eunuchō Candaces Reginæ, Act. 8. Qui rogatus à Philippo: *Putasne intelligis quæ legis?* responso humili & homine Christiano dignissimo respondēbat: *Et quomodo possum, si non aliquis ostenderit mihi?* Hoc respōsum si in dubijs sacræ Scripturæ locis dare didicissent sectarij, ad vnitatem, quam proprij sensus confidentia reliquerunt, citius reuerterentur, quam vllis vnquam suis Collationibus aut Synodis.

CAPVT IV.

An formulis ambiguis ineunda concordia.

ALIVD diuulgatum est resarciendæ pacis consilium cuiusdam P. Molinæ, qui dicitur minister verbi Dei in reformatâ Ecclesia Parisiensi. Typis excusū est anno millesimo sexcentesimo decimosextimo, cum parte quadam epistolæ, quam tamquam Remonstrantibus magis fauentem, Contra-Remonstrantes (altera tantum par-